

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

„Iară Mângăitorul, Duhul cel sfânt, pe care-l va trimite Tatăl în numele Meu, acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte de toate cele ce v'am grăit.“

Ioan, 14, 26.

DIN ÎNDURAREA LUI DUMNEZEU

NICOLAE

dreptcredinciosul arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș;

ANDREI

dreptcredinciosul episcop al Aradului, Hălmagiului, Ienopolei și al părților din Banatul Timișan;

VASILE

dreptcredinciosul episcop al Caransebeșului;

NICOLAE

dreptcredinciosul episcop al Orăzii;

NICOLAE

dreptcredinciosul episcop al Vadului, Feleașului și Clujului.

Iubitului cler și popor: Har și milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Intre voi fi-vor învățatori mincinoși cari vor strecura eresuri pierzătoare și tăgăduind chiar pe Stăpânul celce i-a răscumpărat, își vor aduce lor grabnică pieire“.
(II Petru 2, 1).

Iubiții noștri fii sufletești,

Poporul nostru s'a născut deodată: *român și creștin*, fiind altoit din clipa zămislirii sale cu legea lui Iisus Hristos. Dovadă despre aceasta este și faptul, că până când la toate celelalte popoare se poate arăta timpul ieșirii din păgânătate și numele apostolilor cari le-au încreștinat, în istoria ~~poporului nostru nu aflăm astfel de date~~, pentru că nouă chiar dela obârșia noastră ca popor ne-a fost așezată în leagăn și în suflet lumina lui Hristos și credința creștină. Legea lui Iisus Hristos tălcuită în limba noastră a devenit pentru noi „legea românească“. Ea a fost puterea cerească ce ne-a legat de acest pământ pe care au trăit dela început înaintașii noștri și peste care ca niște puhoaje au trecut atâtea alte neamuri hrăpărețe. Ele s'au scurs ca apa, iar poporul nostru a rămas neclintit ca stânca. În istoria noastră s'au împlinit cuvintele Mântuitorului: „*Fericți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul*“ (Mat. 5, v. 5).

Bunătatea și noblețea poporului nostru în tot trecutul lui s'a vădit și în aceea, că el nu s'a făcut vinovat de prigonirea celor de altă credință religioasă, de vărsări de sânge, de pângăriri și de dărâmări de biserici, de desgroparea sau de necinstirea morților altor neamuri. Ci poporul nostru având în față pilda Mântuitorului a știut să sufere cu încredere în Dumnezeu toate nedreptățile, iar Dumnezeu a răsplătit răbdarea lui cu împlinirea visului său de veacuri, cu adunarea tuturor fiilor neamului într'o țară frumoasă și binecuvântată cu toate darurile.

N'avem noi ca popor o mai mare datorie de împlinit pe această lume decât aceea ca să ne păstrăm țara întreagă și libertatea noastră în cuprinsul ei, apărându-i granițele, câștigate cu atâtea jefte de sânge, împotriva oricui ar îndrăzni să le atace. Drept aceea, după înfăptuirea unității noastre politice-naționale toate gândurile bunilor români se îndreaptă de 17 ani spre fericirea țării și spre statornicirea ei pe veci în actualele ei hotare. Hotărârea aceasta care este a neamului nostru întreg o dovedește — între alte multe înfăptuiri — mulțimea mare de lăcașuri dumnezeiești ce se ridică de sâng împânzind tot cuprinsul țării. Ele sunt dovada, că poporul nostru vrea să rămână și pe mai departe credincios predaniilor sale din trecut și că nu crede în puțința altei fericiri decât aceea care izvoarește din ascultarea de evanghelia Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și din povățuirea unei vieți creștinești curate.

Dar în hotarele țării noastre, iubiții Noștri fii sufletești, s'a adunat în timpul din urmă și multă neghină adusă de vânturi, oameni cari nu au acelaș crez cu noi, cari nu au îngropați în pământul țării părinți și strămoși și nu se simt deci legați de el, cum ne simțim noi. Aceștia, sprijiniți de alți semeni de ai lor de peste hotare, au început să propovăduiască și la noi învățături străine de sufletul nostru, rățaciri cari duc popoarele la pierzare, cum este și rățacirea comunismului, care prin cuvinte înșelătoare făgăduiește a aduce raiul pe pământ. Prețul acestui raiu ar fi: să răsturnăm prin volnicie actuala așezare de stat, să deslănțuim războiul din launtru, ucigând frate pe frate, și să prefacem în cenușă bisericile, alungând pe Dumnezeu din lume și religia din suflete. Nu s'a pomenit pe lume o mai grozavă rățacire și o mai mare erezie decât aceasta a comunismului, care ca o fiară sălbatică pândește să se arunce asupra tuturor popoarelor.

Pilda vie a prăpădului și a pustirii ce este în stare să le răstoarne asupra popoarelor rățacirea și erezia comunismului o vedem sub ochii noștri în două colțuri ale Europei, la două popoare mari creștine: de ani de zile în Rusia și acum mai în urmă în Spania.

Apostolii urei au deslănțuit în aceste două țări cel mai groznic măcel între oameni. Cine n'a auzit la timpul său de milioanele de oameni măce-

lăriți în Rusia, unde astăzi domnește tăcerea morții și cea mai cumplită prigoană, și cine nu citește mereu despre fapte de cruzime nemaipomenită din Spania, unde viața de om nu mai are nici un preț, unde toată civilizația de veacuri se prefăce zilnic în ruine și unde, la sfârșitul cruntului război de acum dintre frați, totul va trebui clădit iarăși din nou? Și toate acestea pentru ce? Pentru că învățătura comunistă știe să răscolească toată patima rea din om. Ea întunecă mintea și pune stăpânire pe partea animalică din om. Și doar, cât e de ușor să răscolești patima în om și ce greu e să o potolești apoi, să repari toată stricăciunea făcută în timpul cât și-a pierdut mințile.

Domnul nostru Iisus Hristos a prorocit vremurile ce le trăim acum. El a zugrăvit în culori vii persoana lui Antihrist care se va arăta în lume în toată puterea lui. Antihrist nu e numai o ființă, ci este acel duh vrăjmaș, care s'a arătat oarecând în persoana ucigașului de frate Cain, în persoana lui Irod și a lui Iuda, iar astăzi se înfățișează lumii în forma comunismului.

Care e cea învățătură înșelătoare, cu care comunismul, ca oarecând șarpele în rai, ispitește lumea? El pretinde că omul nu e decât trup, lipsit de suflet, și toate trebuințele omului s'ar fi oprind la: mâncare, băutură, îmbrăcăminte și adăpost. Dincolo de moarte — așa zic prorocii cei mincinoși ai bolșevismului — nu mai e nimic, totul e aici pe pământ. Pentru a face pe om fericit — spun ei — bunurile pământești trebuie comunizate, adică averea particulară, pământul și casa și cecece ai în cuprinsul gospodăriei tale să le ia Statul și să fie ale lui, iar societatea omenească prefăcută într'o grămadă de oameni, în care omul singuratic dispare, cu drepturile și dorințele lui. Viața asta de cireadă e idolul căruia-i slujesc toți prorocii comunismului. Învățătura aceasta pregătește omului cea mai neagră robie, din care după atâtea lupte de veacuri purtate în numele și cu lumina evangheliiei lui Hristos, a reușit să scape.

Nu e greu să recunoaștem că această învățătură fără Dumnezeu izvoarește din cea mai oarbă necredință și e culmea rățacirii, care duce la îndobitocirea omului, făptura cea mai aleasă din lume, creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Pentru a înșela lumea, comuniștii nu se sfiesc să afirme că gemenele învățăturii lor s'ar cuprinde chiar în evanghelia Mântuitorului nostru. Aceasta e însă e o schimonosire a adevărului, căci Mântuitorul n'a venit în lume să răstoarne prin revoluții sângeroase rânduiala obștească, ci să îmblânzească inimile, să impace pe om cu Dumnezeu și cu semenii lui. Mântuitorul ne-a vestit întreg adevărul, arătându-ne că ținta cea din urmă și cea mai înaltă a vieții noastre nu e aici pe pământ, ci dincolo. În viața cea vecinică, alături de Tatăl nostru cel ceresc. În lumina creștinismului noi știm că suntem călători aici pe pământ, unde „*nu avem cetate stătătoare, ci o căutăm pe cea care o să fie*“ (Evrei 13, v. 14); deci și bunurile pământești le stăpânim ca niște ispravnicii vremelnici ai lui Dumnezeu, având să-I dăm seama de felul cum le-am întrebuințat. Grija noastră cea de căpetenie trebuie să fie cea pentru sufletul nostru, care e comoara cea mai scumpă ce ne-a încredințat-o bunul Părinte ceresc și singurul bun cu care putem intra în viața cea vecinică ce ne așteaptă. A ne lega sufletele numai de bunurile acestei vieți înseamnă a ne pierde sufletul, care este mai de preț decât toate bogățiile lumii. De aceea zice Mântuitorul: „*Ce va folosi omului dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său și-l va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?*“ (Mat. 16, v. 26).

Nu e deci o nebunie a crede că fericirea o putem găsi numai în buuriile lumesti și că pentru comunizarea lor trebuie să recurgem la vărsare de sânge, la teroare și silă? A văzut cineva vre-odată o virtute născută din păcat, sau o fericire plămădită din ruină, sânge, moarte și blestem?

Domnul nostru Iisus Hristos nu învață pe oameni să disprețuiască bunurile materiale, ori chiar să se lapede de ele fiindcă ar fi în sine rele

și păcătoase. Aceasta nu! Căci și bunurile materiale sunt de Dumnezeu făcute și-i sunt date omului ca să-i fie de folos pentru susținerea vieții și pentru împlinirea scopurilor mai înalte în legătură cu desăvârșirea lui. Dar Domnul nostru Iisus Hristos învață pe oameni să se ferească pe ispitele spre lăcomie, spre furt, spre nedreptate, spre răpire, spre asuprire și nemilostenie, spre răzbunări și spre alte păcate întru câștigarea bunurilor materiale.

Urmând Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ca niște urmași ai apostolilor Lui în slujba mântuirii sufletelor Vă invităm și Noi iubii Noștri fii suflați, să țineți la moșiile Voastre și să nu le vindeți străinilor, ci să le porniți cu munca Voastră cinstită, să țineți la casele Voastre, la familiile Voastre și la familia cea mare a neamului nostru și la pământul românesc — dar pe toate să le chivernisiți în duhul credinței în Dumnezeu și având pururea înaintea ochilor Voștri ținta cea din urmă a vieții omenești, care este la Dumnezeu.

Mai presus de toate Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos așează porunca cea mare a iubirii, singura care este în stare să clădească fericirea între oameni, pacea, ordinea și bunățelegerea în societatea omenească. Pentru împlinirea acestei împărății a iubirii între oameni a lăsat Mântuitorul în lume Biserica Sa, trupul său tainic, ale cărui mădulare suntem noi fieștecare. Și precum în trup mădularele îngrijesc unele de altele sprijinindu-se, așa și în societatea creștinilor dragostea ce-i leagă pe toți poartă grijă de fiecare. Prin legătura aceasta a iubirii și prin puterea ei se pot împlini lucruri trainice și în viața popoarelor și a statelor, iar nu prin ura ce-o propoveduesc învățătorii mincinoși ai comunismului. „Căci dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este! Pentru că celce nu iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut, nu poate să-l iubească” (I. Ioan 4, v. 20).

De sigur că societatea omenească n'a ajuns la desăvârșirea morală, cerută în evanghelia lui Hristos. Dar pentru aceasta nu-ei de vină sfânta evanghelie, ci sunt de vină oamenii cari nu ascultă de ea, ci o calcă și o nesocotesc. Și cele mai înaintate popoare creștine se găsesc încă la începutul alfabetului întru învățarea și mai ales întru împlinirea evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos. De aci urmează că aceasta evanghelie nu e un lucru învechit, ci ei îi aparține viitorul. Încă mult au de învățat oamenii și popoarele dela ea! Aluatul evangheliei dospește omenirea de aproape 2000 de ani, dar vremea coacerii e în mâna lui Dumnezeu care conduce lumea după planul Său, necunoscut nouă oamenilor.

Mântuitorul a venit în lume nu ca să prefacă pietrele în pâini, ci ca să întemeieze în ea împărăția lui Dumnezeu, cea împărăție care ia ființă în lăuntrul omului și de acolo se revarsă în afară în fapte și orânduiri potrivite voinței lui Dumnezeu. Dacă ținem seama că noi oamenii n'avem nimic ce să nu fi primit dela Dumnezeu, vom înțelege cât de adevărate sunt cuvintele Mântuitorului: „Nu duceți grijă spunând: ce vom mânca, ori ce vom bea, ori ce ne vom îmbrăca? Că după toate acestea se străduesc păgânii; știe doar Tatăl vostru cel ceresc că aveți nevoie de ele. Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și acestea toate se vor adăoga vouă.” (Mat. 6, v. 31-33). Iar „împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și beutură, ci dreptate și pace și bucuria întru Duhul Sfânt” (Romani 14, 17).

Celce deslănțue patimile omenești și „scoate sabia, de sabie va pieri” — a zis Mântuitorul. Nu vedem cum se dovedește și acest adevăr în cele petrecute în Rusia, unde de curând 16 din conducătorii de eri ai comunismului au pierit în același soartă, pe care dâșii au pregătit-o altora? Oare nu sunt trecuți prin sabie în Spania ceice au deslănțuit nebunia comunismului? Dar înzadar au sfărâmat comuniștii statuile lui Hristos, căci numele Lui nu l-au putut scoate din inimi, iar glasul Lui îl auzim de peste veacuri spunându-ne: „Nu vă temeți de ceice ucid trupul, iar sufletul nu-l

pot să-l ucidă; temeți-vă mai curând de acela care poate și sufletul și trupul să le piarză în Gheena” (Mat. 10, v. 28).

Dacă societatea omenească mai suferă de rele, acestea trebuiesc îndepărtate nu cu forța și silnicia, ci prin împlinirea poruncilor lui Hristos despre dragoste și dreptate. Numai evanghelia lui Hristos poate așeza în suflete pacea, singura care dă trăinicie și păcii din lume.

Fiii neamului nostru să tragă toate învățămintele din cele petrecute la alte popoare și să nu se lase ademiniți la fapte ce samână jale în lume. Să nu-și plece urechea la învățăturile nelegiuite ale comuniștilor, aducându-și aminte de cuvintele sf. apostol Pavel: „Chiar dacă noi înșine sau un înger din cer ar vesti altă evanghelie decât aceea pe care v'am vestit-o, să fie anatema!” (Gal. 1, v. 8).

Dragi fii ai neamului nostru! Nu ascultați de șoaptele învățătorilor mincinoși și de îndemnurile lupilor îmbrăcați în piele de oaie. Aceștia se ascund mai ales printre muncitorii din fabrici și din diferite ateliere, răspândesc vorbe pe șoptite la urechile creștinilor noștri, întră în sectele cari atacă credința și Biserica noastră, răspândesc pretutindenea neîncrederea în Statul nostru, folosesc cu viclenie nemulțumirile cari sunt legate de criza grea prin care trece lumea întreagă, trimit în toate părțile gazete și alte tipărituri pline de otravă — și toate le fac cu gândul ca să răstoarne ordinea din țară și apoi să dea năvala asupra ei ca să o stăpânească. Oriunde ați întâlni asemenea oameni cu mintea tulburată de rătăciră bolșevică, voi să-i arătați paznicilor și ordinei din Statul nostru și să nu vă întovărășiți cu ei. Ci umblați pe calea înțeleaptă a părințeștilor datini pe care Vă povățuește, cu iubirea de mamă, sfânta noastră Biserică ortodoxă.

Iubiți-Vă neamul din care faceți parte și pe care milostivirea Părintelui ceresc l-a adus în staulul cald al aceleiaș Patrii.

Iubiți-Vă pământul care adăpociește oasele scumpe ale părinților Voștri și fiți gata în orice clipă să Vă dați viața pentru apărarea lui.

Fiți cu credință neclintită față de M. S. Regele Carol II, pe care bunul Dumnezeu l-a rânduit să ne fie cărmuitor înțelept și plin de iubire!

În această dragoste și credință față de Dumnezeu, față de Patrie și față de Rege să Vă creșteți și scumpele Voastre odrasle. Căci întru creștinăscă și românească lor viețuire Vă veți binecuvânta de către Tatăl cel din ceruri.

La sfatul ce l-am ținut împreună în Sibiu la scaunul sfintei noastre Mitropolii, Noi, părinții și păstorii Voștri duhovnicești, în dragostea ce o purtăm în inimile Noastre către Țară, Neam și Biserică și cu purtarea de grijă ce-o avem către mântuirea sufletelor Voastre, am hotărât să Vă trimitem aceste învățături și povețe. Noi avem încrederea în înțelepciunea dreptcredinciosului nostru popor și știm că nu-și va deschide urechile și sufletul spre învățăturile pierzătoare ale prorocilor mincinoși din zilele noastre; dar am voit să Vă aducem aminte de cuvântul Apostolului: „Voi iubiiților, acestea mai înainte știind păziți-vă ca nu cu înșelăciunea celor fără de lege fiind strămutați să cădeți dela întărirea Voastră. Ci să creșteți întru harul și cunoștința Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.” (II Petru 3, 17—18).

Pe lângă acestea, împărtășindu-Vă arhierestile Noastre binecuvântări, am rămas

Sibiu, la 22 Septembrie, anul Domnului 1936.

Ai voștri ai tuturor, de tot binele voitori:

NICOLAE,
arhiepiscop și mitropolit

ANDREI,
episcopul Aradului

VASILE,
episcopul Caransebeșului

NICOLAE,
episcopul Orăzii

NICOLAE,
episcopul Clujului

FOILETON

Fariseul bogat și săracul Lazar

— Luca 16, 19—31 —

Cu 4 luni înainte de patimi, Mântuitorul revine în Ierusalim pentru penultima oară cu ocazia sărbătorii sfințirii templului. Persoana lui este obiectul atenției generale. Încăpătoarele porticuri ale templului irodian, nu pot cuprinde valurile de oameni, cari se înghesuiesc să-i asculte cuvântul. Curentul de simpatie e general. Excepție fac fariseii, cari caută toate mijloacele să schimbe această atmosferă puțin favorabilă popularității lor. Iisus e întrerupt, e hărțuit în cuvânt, e zeflemisit. Le răspunde cu caracteristica-i liniște divină, biciindu-le practicile și desvelindu-le întreaga murdărie sufletească. Se dă lupta definitivă între lumină și întunec, între corifeii păcatului și fiul lui Dumnezeu. Ierusalimul trăiește zile mari. În torente cutropitoare de inimi curg sublimile adevăruri din gura Mântuitorului.

În acest cadru este dată omenirii pilda fariseului bogat și săracului Lazar, celebră prin obiectul gingaș pe care-l atinge și prin soluțiile recomandate. Personagiile sunt tipuri caracteristice celor două grupe de ascultători. Fariseul bogat poate fi identificat cu majoritatea membrilor acestei organizații sectare de profitori. Un om favorizat prin

origine să aparțină unei familii bogate. Crescut în cultul banului și îngâmării. De un egoism feroce, trăește viața din plin, gustând din tot ce-i poate procura belșugul. E orbit sufletește, nu vede mizeria cu care se întâlnește în cale, n'aude strigătul de disperare al celor ce se sbat în nenorocire. El nu știe ce e mila, ce este compătimirea. Bazându-se pe puterea banului, trece mândru prin lume, cerând lumii onoruri și supunere. Nu admite opoziție, iar unde o întâlnește prin minciună calomnie, sau pe orice cale piezișe, caută s'o înlătore.

Apare ca un zelos observator al practicilor religioase. În realitate este strein de convingerea și simțirea religioasă. Precum în fața semenilor este lipsit de sinceritate, la fel și în fața lui Dumnezeu. Se roagă, se duce la templu, dă zeciuiala, simulează postul, face spălările rituale, ține sărbătorile, nu din necesitate lăuntrică, ci pentru a culege stima semenilor, pentru a se menține în onorurile cucerite pentru adevărate merite de stromoșii săi.

Pe Mântuitorul nu-l poate suferi. Predica lui cere o renaștere sufletească, o nouă trăire, plină de dragoste față de Dumnezeu și de aproapele, o renunțare la onoruri și tihnă, o denegare a vieții de până acum prin înmormântarea idolului căruia i-a fost închinată!

Poate fi identificat în ultima analiză cu bogatul tuturor timpurilor. Cu acumulatorul de averi prin specularea puterii de muncă a celor mulți,

prin flămânzirea și aruncarea în disperare a celor mulți. Cu bestia umană care face să curgă valuri de sânge, pentru a-și clădi palate și a trăi în lux. Cu omul fără conștiință, fără teamă de Dumnezeu și de pedeapsa Lui.

Săracul Lazar este în primul rând ucenicul Domnului, un biet pescar, care și-a părăsit familia și ocupația, îndurând toate greutățile unei misiuni izvorâte din nemărginita dragoste de oameni; este vameșul forțat să-și vândă conștiința pentru o mizerabilă existență în disprețul unanim; este felahul ce-și cheltuește energiile în arșița nemiloasă a soarelui, penru un codru de pâne; este cu un cuvânt marea masă a populației, muncitoare și cunoscătoare a privațiunilor vieții. E poporul care râvnește după o viață mai bună, poporul conștiiu de păcătoșenia sa, poporul credincios lui Dumnezeu.

El ascultă cu sfințenie pe Mântuitorul, i se alipește cu credință, crede cuvintelor lui, nădăjduște promisiunilor lui. Cu suflet larg deschis pentru ceea ce este bun, cu privirile îndreptate spre cer, nădăjduște o viață a fericirii, nădăjduște realizarea dreptății divine.

E marea majoritate a omenirii tuturor timpurilor conștie de răul care o stăpânește, și râvnitoare de mântuire. E creștinătatea iubitoare de Hristos și Dumnezeu, creștinătatea activă la întornarea împărăției divine pe pământ.

Congresul F. O. R.-ului.

Astăzi are loc la Arad congresul general al FRĂȚIEI ORTODOXE ROMÂNE. Este evenimentul național-bisericesc, care întrunește pe toți mireni intelectuali ai Mitropoliei ardeleni, angajați voluntar și conștient în slujba marilor idealuri ortodoxe. Ca și anii trecuți la Cluj, Sibiu, Caransebeș, se va face și la Arad dovada necontestată, că în organizația bisericască laică sunt un factor important, pe care ierarhia noastră se poate bizui în toate împrejurările.

Și în adevăr, tocmai această solidaritate deplină ce unește pe Păstori cu credincioșii, constituie tăria nebiruită a Bisericii, așa cum ni-o arată exemplul Transilvaniei și Banatului.

Aici, mai mult ca oriunde, s'a dezvoltat o minunată conștiință de înfrățire a tuturor claselor sociale, sub steagul divin al credinței religioase, dându-ne puteri de rezistență și îndemnuri idealiste în lupta noastră de afirmare etnică.

Mirenii au împlinit o misiune grea și importantă, care departe de a se fi terminat, devine și mai necesară astăzi, când atâtea curente vrășmașe izbesc în zidurile Statului și Bisericii.

F.O.R.-ul a răsărit tocmai din recunoașterea acestor primejdii, cari cereau o nouă concentrare mai largă și mai curajoasă a elementelor de elită din Biserica neamului. El s'a ivit ca o reacțiune împotriva ateismului și comunismului, pe cari vrea să le combată printr'un mare apostolat laic, isvorât din adâncul tradițiilor noastre religioase.

O nouă mișcare spirituală ce se simțea în țara întreagă, avea să creieze înviorarea morală așteptată, spre a da ortodoxiei forțele necesare în marele proces de transformare a Statului și de dominare victorioasă a ideologiilor destructive postbelice.

F.O.R.-ul s'a încadrat în această mișcare de renaștere sufletească, devenind în scurtă vreme unul din factorii ei cei mai de seamă. Pentru că miile de intelectuali ardeleni și-au făcut o datorie de onoare și de conștiință, consimțind să meargă la propoveduirea adevărurilor biblice și să trăiască în armonie cu preceptele lor.

Deasemenea s'au angajat să lupte pentru drepturile Bisericii ortodoxe în Stat, spre a fi pusă în situația de-a-și îndeplini rosturile esențiale ce le are, printr'un cler bine salarizat, de a-i apăra organizația de orice schimbări neavenite, și de a-i pune toate energiile în slujba Patriei.

Preocupările și actele F.O.R.-ului au fost bine primite de toată oastea românească, așa încât Sf. Sinod a hotărât să întindă organizația noastră pe cuprinsul țării întregi.

Suntem deci în plină evoluție, cu cei mai buni sorți de a deveni în curând o mare forță morală a națiunii.

Congresul general dela Arad este un popas reconfortant în drumul către această ascensiune strălucită.

Iată, de ce-l salutăm cu tot entuziasmul credințelor noastre ortodoxe!

I. Mateiu.

INFORMAȚIUNI

Congresul F. O. R.-ului. Se aduce la cunoștință celor interesați, că pentru congresul general al F. O. R.-ului dela Arad în zilele de 25 și 26 Octomvrie, Direcțiunea generală a acordat o reducere de 50% pe Căile Ferate. Participanții scot în stația de plecare un bilet întreg pe care îl vizează în gara Arad și cu certificatul obținut dela biroul congresului, se pot înapoia acasă gratuit.

Biroul central.

Vizita Suveranului la Praga. În zilele de 28 Oct. și următoarele M. S. Regele Carol al II-lea va vizita Praga, cu ocaziunea serbărilor naționale pentru independența poporului ceho-slovac. Se fac mari pregătiri pentru primirea Înaltului oaspe, care va fi găzduit în palatul regal din Hradsin. Vor fi dincuri și recepții politice. M. S. Regele Carol al II-lea, va merge, însoțit de președintele d. Ed. Beneș, într'o vizită la fostul președinte d. T. Massaryk, iar după aceea va lua parte la o mare paradă militară în Bratislava. Importanța acestei vizite, în situația de azi, este evidentă pentru interesele de viață ale celor două țări amice.

Credința în Universități. Studenții creștini din Capitală au adresat și anul acesta un memoriu tuturor școlilor universitare, cerând ca anul școlar să înceapă cu slujba sfințirii apei. Căci zic ei: „o universitate românească fără Dumnezeu e însuși Satan, călcând în picioare nestingerit sufletul creștin al neamului nostru“. Este de sigur o concepție sănătoasă, ce trebuie să fie onorată de conducătorii destinului universitare.

O nouă cetate ortodoxă. La Orăștie s'a făcut Dumineca trecută sfințirea temeliei noii biserici ortodoxe. Actul solemn a fost săvârșit de P. S. Arhiepiscopul Vasile de Rășinari,

ajutat de un sobor de 28 preoți, în fața unei mari mulțimi de credincioși. Zidirea noului Sion de proporții mărețe, se datorește sprijinului generos acordat de Banca Națională a României, din inițiativa dlui I. I. Lapedatu; băncii Ardeleana din Orăștie cu 1 milion de Lei, Primăriei orașului, Prefecturii județului și jertfei credincioșilor. Planurile bisericii sunt făcute de arhitectul G. Cristinel din București.

N'avem internate în Cluj. Profesorii secundari din Cluj întruniți într'o ședință, au discutat chestiunea gravă a lipsei de internate pentru elevii școlilor secundare din Cluj. Mii de elevi români, fii de țaran, stau în gazde pe la străini și în condiții de mizerie, expuși unor influențe rele și dăunătoare sănătății lor. S'a propus o acțiune pentru strângerea de fonduri. Foarte frumos. Dar asemenea instituții însemnate trebuie să fie create de Stat, mai ales când e vorba de capitala Ardealului, unde minoritarii stau atât de bine cu școlile lor. În Transilvania peste tot, nici nu putem concepe școala urbană fără internat. E o condiție de viață, ce se cere respectată de oricine.

Festivitățile dela Avrig. Duminecă 18 I. c. au avut loc la Avrig (jud. Sibiu) festivitățile de inaugurare a monumentului lui G. Lazăr, După slujba sf. liturghii, I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, asistat de un mare sobor de preoți, a făcut sfințirea apei, rostind o înălțătoare cuvântare despre marele luminător al neamului. Au mai ținut discursuri dl general Gr. Vasilescu, Gh. Preda, vicepreședintele Astrei, D. V. Toni, revizorul școlar I. Dragomir, profesor I. Nisipeanu, profesor Mih. Popescu din partea colegiului sf. Sava, etc.

Monumentul, care a costat aproape

Bogatul fariseu și săracul Lazar reprezintă două lumi diferite. Două lumi cari au populat și vor popula planeta noastră până la fine. Între ele persistă o prăpastie adâncă.

Care dintre ele este lumea de dorit, lumea demnă, de om rezultă din partea doua a pildei.

Viața pământească e mărginită, tabloul lumii în viața de dincolo apare direct inversat. Fariseul după moarte ajunge în focul iadului, iar Lazar în sânul lui Avraam. Dreptatea divină dispune ca mulțumirea unuia pe pământ să fie răsplătită cu chinuri vecinice, iar suferința celuilalt cu fericire vecinică.

Aceleași două lumi stau față în față, însă într'un raport inversat. Totuși se conturează câteva apreciable diferențe. 1. Prăpastia care desparte cele două lumi pământești, este accesibilă trecerii, prin voința omului. Mântuitorul de repetite ori cere acest lucru: „De voești să moștenești împărăția cerurilor vin-te și averile împarte-le săracilor și-mi urmează“ spune tinărului bogat, care se mândrea cu împlinirea poruncilor — iarăși spune cu altă ocazie: „De voești să intri în împărăție, ia-ți crucea și-mi urmează.“ În schimb aceeași prăpastie în viața de dincolo nu poate fi trecută.

2. Fericirea pământească, dacă poate fi numită astfel, e relativă. Bunurile pământești de orice natură ar fi ele, nu o pot garanta, un gând, o durere nu pot fi prevenite. La fel în cea mai chinată viață pământească sunt și bunuri, dacă nu

altceva cel puțin bucuria nădejdi în mai bine. Dimpotrivă fericirea cerească este reală, neîntreruptă și de cea mai nobilă substanță. Se poate concepe un bun mai superior decât a vedea permanent strălucirea feții lui Dumnezeu? Iar chinurile iadului, o nesfârșită suferință. O consumare permanentă cu dureri nelinchipuite.

Ceea ce imprimă vieții de dineolo o notă specială, este neschimbabilitatea și vecinicia.

Pilda este un avertisment dat fariseilor și tuturor câți își trăesc viața asemenea lor, este și o mângâiere, o promisiune pentru cei în suferință. Din ea se desprind o serie de adevăruri, de cari trebuie să se țină cont.

Viața omenească e împărțită în două etape: una pământească, alta cerească. Mormântul este numai un stadiu de tranziție dela o etapă la alta. Prima etapă este un stadiu de pregătire pentru cea din urmă. O trăire în acest stadiu, plină de necredință în Dumnezeu, plină de păcat pregătește pentru etapa a doua o vecinică existență de ispășire. O înțelegere adâncă a realităților vieții, o subordonare până la jertfă a voinței noastre, voinții lui Dumnezeu, o deosebită străduință pusă în serviciul binelui și deaproapelui rezervă răsplata în etapa a doua a vieții. O convertire a acestei ordini este inadmisibilă de dreptatea divină. O stragere de sub puterea acestei realități este imposibilă. Omul n'are cuvânt de justificare pe motivul necunoașterii ei în momentul reintronării dreptății divine jignite prin nepăsare. Dumnezeu a relevat adevărul vieții prin atâți trimiși ai săi, al căror șir

il încheie însuși fiul său. Dumnezeu a lăsat să coboare harul între oameni, pentruca mai ușor să înțeleagă adevărul și să se conformeze lui.

În pilda bogatului și săracului la aparență ar putea fi un dubiu în ce privește problema a-vuției, a bunurilor pământești. S'ar părea că Mântuitorul condamnă aceste bunuri. Nu, nicidecum. Bunurile sunt date de Dumnezeu pentru asigurarea existenței materiale a omului. Mântuitorul condamnă nepriceperea folosirii lor, și mai mult legarea vieții omenești de ele. Câtă vreme sunt socotite drept mijloc pentru un scop mai înalt, sunt bune — devine un rău, o piedecă în drumul spre fericirea de veci, când sunt idolatrizate, când concentrează toate străduințele în jurul lor.

Un bun material este un rău, în momentul când ajunge piedecă în fața cradintei și a mântuirii. Bogatul își rezervă iadul suferințelor, nu fiindcă e bogat, ci fiindcă prin bogăție uită de Dumnezeu, de sine. Nu dă bogăției destinația cuvenită, alinând suferințele din jur, ci se închină ei. Precum nici săracul nu prin sărăcie se face vrednic de fericirea vecinică, ci prin credința și nădejdea în Dumnezeu. Sărăcia însă îi întărește credința și dă aripi nădejdi.

Pilda bogatului și săracului deci deschide perspectivă unei noi vieți a omenești, o viață alimentată de nădejdea fericirii viitoare, o viață în care bunurile materiale automat să se repartizeze pentru îndulcirea mizeriei, o viață de armonie socială, de convingere și străduințe unitare, o viață care curge fără cotituri din Dumnezeu, direct spre Dumnezeu.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

300.000 Lei s'a ridicat din inițiativa învățătorimii sibiene. Directorul ziarului nostru, d. prof. I. Mateiu, a strâns, prin liste de subscripție și alte mijloace, suma de 75,676 Lei, pe care a pus-o la dispoziția comitetului de inițiativă din Sibiu.

Împotriva comunismului. Franța este tot mai amenințată de consecințele funeste ale exceselor Frontului popular. După câteva luni de greve, ciocniri și sechestrarea fabricelor, se pare că vine reacțiunea conștiinței naționale contra răstăcirii comuniste. Aflăm că, 300 ziare independente dau alarma, chemând la solidarizare și luptă între organizațiile anti-comuniste, în scopul apărării Patriei. Sângerarea Spaniei vecine, umple de groază orice suflet creștinesc și patriotic, îndemnându-l să facă orice sacrificii spre a împiedeca dezastrul țării.

Încurajarea meseriilor. La un congres politic din orașul Orhei, dl doctor C. Angelescu, ministrul Instrucțiunii a făcut un gest frumos, anunțând că dă 100 mii Lei din partea ministerului și 50 mii din averea sa personală ca burse școlare pentru elevii basarabeni, cari vor îmbrățișa meseriile și comerțul. Asemenea fapte spontane impresionează și ele dovedesc cât de multă iubire este în sufletul marelui ziditor de școli pentru cultura fraților noștri dela Nistru.

Sfințirea episcopului unit de Lugoj. Dumineca trecută s'a săvârșit în catedrala din Blaj, sfințirea de episcop a păr. Ioan Bălan, prin P. S. Episcopii Iuliu Hossu, Alex. Russu și Mitropolitul Alex. Nicolescu. Au vorbit Mitropolitul și noul Episcop; după aceea a urmat o recepție și un banchet la reședința mitropolitană. Primul toast a fost ridicat în cinstea Papei, apoi a Regelui Carol al II-lea.

Catolicismul revizionist. În seria de articole din „Universul“, dl prof. Onisifor Ghibu, reproduce în facsimil scrisoarea unui demnitar dela Episcopia catolică din Satu-Mare, din care se vede că în 1927 Episcopul de pe atunci, răposatul Boromissa, a ordonat rugăciuni în toate bisericile, pentru eliberarea Ungurilor de sub jugul României. Faptul caracterizează în deajuns atitudinea condamnată a catolicismului unguresc, față de care se impun măsuri serioase atât din partea guvernului cât și a Vaticanului. Orice toleranță înseamnă o complicitate vinovată cu cei ce sapă la temelie unității noastre naționale.

Al XXXIX-lea ajutor din „Fondul ajutorului preoțesc“ al Eparhiei Clujului, în suma de 56.100 Lei, s'a acordat Dnei preotese văd. Victoria Gal după fiertatul său soț preotul-paroh Traian Gal din Rogojel, decedat la 18 Octomvrie a. c.

Consiliul eparhial.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 6202/1936.

Comunicat.

Dl Ministru al Instrucțiunii a dat inspectoratelor școlare sub Nr. 52837 din a. c. următorul otdin:

„Avem onoare a vă face cunoscut că conform legilor în vigoare pentru învățământul primar și secundar, elevii și elevele acestor școli sunt obligați a cerceta regulat în Dumineci și sărbători Sf. Liturghie.

Avem însă multe orașe cari au bisericile mici și neîncăpătoare și dacă tineretul școlar nu poate cerceta Sf. Liturghie din aceste biserici, credem că este necesar ca în cadrele posi-

bilității date să se facă paraclise corespunzătoare la aceste școli cari au încăperi destule și încăpătoare.

Folosul cel mare pe care-l aduc paraclisele înființate și existente deja la o serie de școli, special cele secundare, din țară, este recunoscut, și de aceea vă rugăm să binevoiți a lua dispozițiile pe cari le credeți de corespunzătoare cu prin comitele școlare chestiunea să fie studiată și unde există posibilități școala să fie prevăzută cu paraclis complect ajustat în care preotul resp. profesorul de religie să țină regulat serviciul dumnezeesc numai pentru tineretul școlar“.

În baza celor de mai sus îndemnăm on. preoțime să ia în forma convenită contact cu autoritățile școlare, ca acolo unde este nevoie să se poată prin bună înțelegere îndeplini ordinul ministerial.

Cluj, la 8 Octomvrie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 6256—1936.

CIRCULARĂ

către P. C. Protopopi și C. Preoți din Eparhia Clujului.

Avem informații că în unele părți ale metropoliei se țin adunări ale Oastei Domnului în favorul fostului preot caterisit Iosif Trifa fără știrea și aprobarea Chiriariilor. S'au semnalat și în eparhia noastră intenții de a se ține asemenea adunări.

Aducem la cunoștința preoților noștri că preotul vinovat Iosif Trifa n'a făcut nici un pas spre revenire la rânduelice canonice ale bisericii; orice intervenție deci în favoarea lui este un act de solidarizare cu cel caterisit.

Îndatorăm deci On. Preoțime ca să stea pretutindenea unde sunt nucleee de ostași în fruntea acestora, să-i îndrume și să-i țină în comunitatea organică a bisericii noastre, așa precum am preconizat aceasta în circulara noastră Nr. 3479 din 16 Mai 1935 trimisă tuturor preoților și să nu permită adunări generale de ostași în parohiile lor fără aprobarea și încuviințarea chiriariului.

Cluj, la 9 Octomvrie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 6418/1936.

Comunicat.

Suntem informați că satele sunt cutreerate de propapandiști cari răspândesc sămânța discordiei între locuitori pe tema calendarului îndreptat și diferiți colportori ai asociațiilor religioase „Oastea Domnului“ și Patriarhul Miron“.

Unii ca aceștia neavând nici un fel de autorizație de colportaj dela Sf. Sinod, ci numai pe baza invoițiilor date de asociațiile respective, colindă satele răsvrând pe locuitori împotriva Bisericii.

Prin urmare pe acești colportori preoții noștri îi vor opri dela desfășurarea acestor cărți, dacă nu au aprobarea Sf. Sinod.

În caz de nevoie vor apela la ajutorul jandarmeriei făcându-ne cunoscutul raport.

Cluj, la 10 Octomvrie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 6516/1936.

Comunicat.

În zilele acestea a eșit din Tipografia arhidiecezană din Sibiu cartea: „Hristos în școală“ vol. II., manualul catihetului ort. pentru școala supraprimară, scrisă de Cuc. diacon Dumitru Călugăr din Sibiu.

Iubita noastră preoțime a primit cu bucurie partea primă a acestei cărți scrisă în 1934 pentru școala primară, de acelaș iscusit și harnic slujitor al sfintei noastre biserici și a avut în ea un prețios ajutor la predarea învățământului religios. Acelaș ajutor îl va găsi și în partea II apărută acum, care cuprinde materia de învățământ religios pentru clasele supraprimare V, VI și VII.

Bunele îndrumări metodologice pe cari le cuprinde acest manual vor ajuta pe cateheții noștri, să se apropie tot mai mult de sufletul copiilor din clasele supraprimare ale școlii și să facă rodnică activitatea lor în creșterea religioasă a iubitului nostru tineret.

Recomandăm preoțimii noastre cu deosebită căldură această carte fiindu-i de un real folos la catehizația tineretului. Un exemplar costă 220 lei. Se poate comanda la librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Cluj, la 12 Oct. 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 6616/1936.

ORDIN CIRCULAR

Către P. O. oficii protopopești și parohiale din eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

În chestiunea primirii dela Stat a pierderilor suferite de parohii după depunerile lor la Instituțiile de Credit, Ministerul Finanțelor prin ordinul său circular Nr. 221.929 din 14 Octomvrie a. c., ne-a comunicat următoarele:

„Avem onoare a vă aduce la cunoștință că s'a primit la această Direcțiune Generală, tablourile înaintate de Dvs., prin care se precizează sumele depuse de acea Episcopie la Instituțiile de Credit cărora li s'a aplicat reducerile prevăzute de Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 1934.

Luându-se în considerațiune scopul cultural și național, urmărit de Instituțiunea Dvs. în vederea căruia s'au adunat aceste fonduri, s'a dispus prin I. D. Regal Nr. 1550/936, ca Ministerul Finanțelor să vă restituie sumele depuse la Instituțiile de Credit menționate, acordându-vă titluri de rentă specială 4½%.

În acest scop va fi necesar să procurați extrase de cont dela băncile debitoare din care să se constate cu exactitate, sumele ce aveți de încasat și cărora li s'au aplicat reducerile, conform Legii conversiunii din 1934.

Aceste extrase se vor înainta de Dvs. cu adresă, la Administrațiile financiare de încasări și plăți în circumscripția cărora se află Institutul de Credit respectiv, precizând în adresa însoțitoare că sumele arătate în extras corespund cu cele ce vi se datorează de acele Instituții de Credit și că nu mai aveți nici o altă sumă de încasat dela aceste Instituții dintre acelea pe care le-ați de-

pus și li s'a aplicat dispozițiunile Legii conversiunii din 1934.

Administrațiile financiare vor verifica și viza aceste extrase conform ordinului nostru circular Nr. 221.642 din 13 Octomvrie 1936 și apoi le vor înainta Direcțiunii Contabilității din Ministerul Finanțelor, pentru ordonanțarea titlurilor.“

Cu acest ordin ministerial P. C. domni preoți se vor prezenta urgent la Direcțiunile băncilor unde parohia are depuneri supuse Legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane și vor cere „Extrase de cont“ despre acele depuneri, cari să cuprindă date despre situația depunerii la 31 Decemvrie 1931 și la 7 Aprilie 1934 și despre reducerea ce i-a aplicat-o banca în conformitate cu Legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934.

Acele extrase de cont dela bănci, însoțite de o „Declarațiune“ oficială semnată de C. preot-paroh sau administrator, ca președintele consiliului parohial și de epitropi de cuprinsul, că în afară de suma arătată în extras parohia n'are altă pretensiune de bani dela respectivul Institut de Credit, oficiile parohiale le vor înainta oficiului protopopesc concernent până la 5 Noemvrie a. c. iar aceasta nouă, pe toate decodată și consemnate într'un tablou general în ordinea alfabetică a parohiilor din protopopiat până cel mai târziu la 9 Noemvrie a. c., ca apoi noi să le înaintăm Administrațiilor financiare, iar acestea Ministerului Finanțelor pentru ordonanțarea titlurilor de rentă specială 4½%.

Cluj, la 20 Octomvrie 1936.

Consiliul eparhial.

Oficiul parohial ort.-rom. Toplița-Mureș.

Nr. of. 153/1936. (33) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia I. Toplița-Română, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea.“

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune de 6 jug. fanaț.
2. Câte 4 cupe bucate sau 20 Lei anual de fiecare familie.
3. Locuință în natură.
4. Onorariile stolare îndatinate în localitate.
5. Cântărețului ales i se va da, după posibilitate, un post și la Primărie.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț, oficiului nostru parohial, în termenul fixat, prezentându-se în parohie în vre-o Duminecă, pentru a cânta la strană.

Vor fi preferați candidații mai tineri, absolvenți ai școlii de cântăreți, având posibilitatea de a forma coruri bisericesti.

Toplița, la 24 Septemvrie 1936.

Aurel Gliga, Antal Dumitru,
paroh. secretar.

Văzut: I. Maloș, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.